ANIMATEKA 2017

Od pripovedk do poezije

Sinoči se je končal 14. mednarodni festival animiranega filma Animateka, na katerem je veliko nagrado žirije prejel film Blažena naključna smrt, ki ga podpisuje romunski avtor Sergiu Negulici.

Tina Poglajen

Med najbolj vznemirljivimi filmi festivala Animateka, ki se je po tednu bogatega filmskega in spremljevalnega programa končal včeraj, sta bila tudi zadnja dva celovečerca, ki so ju prikazali: francoska priredba pravljice bratov Grimm *Dekle brez rok* in kanadski film *Konji na oknu (Poetično perzijsko razodetje Rosie Ming)*.

Pravljica na nov način

Animirani film francoskega animatorja **Sébastiana Laudenbacha** na prvi pogled ni videti takšen, kot bi morda pričakovali od priredbe stare pravljice. V *Dekletu brez rok* je svet akvarelen in je zato videti poetično neskončen, glavno vlogo pa igrajo jasne, a nedokončane linije s črnilom, ki na trenutke spominjajo celo na vzhodnoazijsko slikarstvo in tako soustvarjajo minimalistično estetiko filma – ki pa je hkrati vendarle umetniško večplastno delo. Gre namreč za slog, ki ustreza pravljici, povedani na nov način, četudi nekateri čustveni elementi izvirnika ostajajo enaki: reven mlinar svojo hči še vedno nevede proda hudiču v zameno za reko zlata; ker se je hudič kljub temu ne more polastiti, saj je dekle preveč nedolžno, prepriča njenega očeta, naj ji odseka roke. Dekle zbeži od doma in sreča princa, ki se zdi tako ljubeč, kot njen oče nikoli ni bil, vendar ji pred hudičem še vedno ne uspe zbežati.

Po drugi strani se klasična pravljica o zaupanju in izdaji v Laudenbachovih rokah prelevi tudi v nekaj novega; ne gre več za zgodbo o nemočnem dekletu, temveč za zgodbo o preživetju nekoga, ki se mora v svetu znajti sam, ne glede na to, katerega spola je in iz kakšne družine prihaja. Bistven element zgodbe naslovnega Dekleta je tudi njena telesnost: navsezadnje jo dobršen del filma določa to, da je brez rok, hkrati pa je njeno telo – skupaj z vsemi človeškimi telesnimi funkcijami – osrednji del Laudenbachove pripovedi. *Dekle brez rok* je vsekakor temačna pripoved, kot so to pravljice pogosto tudi nasploh, pa naj gre za različico bratov Grimm, Olivierja Pyja ali drugih evropskih pripovedovalcev. Morda je Laudenbachov bistveni dosežek prav to, da pred to temačnostjo ne beži – ampak jo uspešno združi z novimi pomeni in vizualnimi načini pripovedovanja.

Igrivo vizualno potovanje

Pri povsem drugačnem književnem okolju se navdihuje film *Konji na oknu (Poetično perzijsko razodetje Rosie Ming)* kanadske režiserke **Ann Marie Fleming**, v katerem mlado kanadsko pesnico povabijo na festival poezije v Iran, Rosie Ming pa tam ne najde le svojega pesniškega izraza, temveč kot hči iranskega begunca in kitajske Kanadčanke skozi poezijo najde tudi svojo vez z lastno zgodovino. Rosie Ming je od svojega okolja doma v Karisbe, kjer so ljudje upodobljeni s krogom za glavo, črticami za oči in usta in daljšimi črtami za roke in noge.

Navdušujoča kombinacija animiranih tehnik, ki jih je sicer skupina animatorjev uporabila za svet, v katerem se znajde, upodablja vse, kar občuti: od melodij iz minareta, ki so kot barvaste leteče preproge, do melanholično akvarelnega vala čustev, ki prevzame izgnanega kitajskega pesnika na odru in njegovo občinstvo, ki ga posluša, ter do sanjavo upodobljenih pesmi in zgodb o starodavnih iranskih pesnikih, kot sta bila Hafiz in Rumi. Ko se Rosie Ming odpira svet, vizualno vse bolj kompleksna postaja tudi pripoved, ki jo navdihuje vse od perzijskih miniatur do japonske in kitajske likovne

Animirani film Dekle brez rok francoskega animatorja Sébastiana Laudenbacha je temačna pripoved, ki pa pred to temačnostjo ne beži, ampak jo uspešno združi z novimi pomeni in vizualnimi načini pripovedovanja. DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

nadi, pri svojih starih starših, ki sta prišla s Kitajskega, in Iranu, kamor odpotuje, dotlej vseskozi odtujena, in *Konji na oknu* to vizualno ponazorijo na igriv, celo nekoliko prismuknjen način: medtem ko so Iran in Kanada ter celo Kitajska v pripovedih podrobno – četudi stilizirano – izrisani, Rosie Ming spominja na like iz nekaterih zgodnejših risank ali celo na otroške umetnosti. Kljub temu *Konji na oknu* niti v vsebinskem niti v vizualnem smislu krajev, o katerih pripoveduje, nikoli ne dojema kot prvenstveno eksotičnih ali pravljičnih – temveč namesto tega s prepletanjem glasov in pripovedi bolečino, multikulturnost, priseljenstvo, kulturne stereotipe in identiteto obravnava večplastno in globoko osebno. ×

Nagrade na letošnji Animateki

Veliko nagrado mednarodne žirije, za katero so se potegovali filmi iz tekmovalnega programa vzhodno- in srednjeevropske produkcije, je prejel 15-minutni film Blažena naključna smrt, ki ga je ustvaril romunski avtor Sergiu Negulici. V istem tekmovalnem programu so podelili tudi nagrado občinstva :D'SAF!, ki jo je dobil film Celica slovenskega avtorja Dušana Kastelica. Nagrado mladi talent, za katero so se potegovali filmi iz tekmovalnega programa mladi talenti Evrope, je prejel film Ooze švicarskega avtorja Kiliana Vilima, nagrado otroške žirije slon, za katero so se potegovali filmi iz Slonovega tekmovalnega programa, pa je prejela kanadsko-hrvaška produkcija Ježeva hiša Eve Cvijanović.

Film Konji na oknu (Poetično perzijsko razodetje Rosie Ming) kanadske režiserke Ann Marie Fleming ponuja navdušujočo kombinacijo animiranih tehnik, ki jih je skupina animatorjev uporabila za občutke, ki prevevajo glavno junakinjo. DOKUMENTACIJA DNEVNIKA